

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 676/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Ivana Fiačana (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Veľký dvor 12, Želiezovce, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 18Nt/10/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. augusta 2022 namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18Nt/10/2021, žiada ústavný súd prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov a priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 12 000 eur, ako aj náhradu trov konania. Doplnením ústavnej sťažnosti sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a zo spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu č. k. 2T/8/2018 z 29. mája 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5To/33/2020 z 9. júla 2020, ktorými bol právoplatne odsúdený za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov a 8 mesiacov, návrh na obnovu konania, ktorý bol okresnému súdu doručený 14. mája 2021. Okresný súd uznesením č. k. 18Nt/10/2021 z 11. augusta 2021 návrh sťažovateľa zamietol.

3. Sťažovateľ podal voči uzneseniu okresného súdu z 11. augusta 2021 sťažnosť. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že nekonaním okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pričom identifikoval dve obdobia nečinnosti okresného súdu. Zamietavé uznesenie okresného súdu bolo jeho obhajkyni doručené až po uplynutí 4 mesiacov, pričom tým, že bolo uznesenie doručené len jeho obhajkyni, mala mu byť odopretá možnosť sa v odvolaní proti uzneseniu vyjadriť. Za ďalší prietah v konaní označil obdobie od 11. augusta 2021 do 4. augusta 2022 (dátum neverejného zasadnutia krajského súdu, ktorý mu bol vopred oznámený, pozn.), čiže 9 mesiacov, ktoré podľa sťažovateľa uplynuli od doručenia spisov na krajský súd do momentu rozhodnutia krajského súdu. Uvedené prietahy bránia sťažovateľovi účinne využívať všetky dostupné opravné prostriedky, čo v ňom podkopáva dôveru v právny štát a pritom nejde o konanie právne či fakticky náročné a sám k prietahom v konaní neprispel.

4. Po podaní ústavnej sťažnosti krajský súd na neverejnom zasadnutí sťažnosť sťažovateľa uznesením č. k. 6Tos/88/2022-47 zo 4. augusta 2022 zamietol. Spis bol 29. septembra 2022 vrátený okresnému súdu. Uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 21. októbra 2022 a jeho obhajkyni 20. októbra 2022.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. O zjavnú neopodstatnenosť ide, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

7. Pri hodnotení, či došlo k porušeniu predmetných práv, ústavný súd v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva do úvahy berie i) zložitosť veci vrátane povahy sporu a jeho významu pre účastníka konania; ii) správanie účastníka konania a iii) postup súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

8. Predmetom konania bol návrh sťažovateľa na obnovu jeho trestného konania, ktoré nemožno považovať za právne či v tomto prípade ani fakticky zložité. Zo zapožičaného spisu okresného súdu ústavný súd nezistil nič, čo by bolo možné pričítať na ťarchu sťažovateľovi v súvislosti so samotnou dĺžkou konania.

9. Z obsahu spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že po podaní návrhu sťažovateľa na obnovu konania, ktoré bolo okresnému súdu doručené 14. mája 2022, okresný súd realizoval dve verejné zasadnutia, pričom na prvom z nich, ktoré sa konalo 30. júna 2021, vypočul sťažovateľa a na druhom, ktoré sa konalo 11. augusta 2021 na návrh sťažovateľa, vypočul ako svedka jeho syna. V jeho závere vyhlásil okresný súd uznesenie, ktorým návrh sťažovateľa na obnovu konania zamietol. Na žiadosť sudcu okresného súdu bola lehota na vypracovanie písomného uznesenia okresného súdu predĺžená do 30. októbra 2021. Ako sťažovateľ sám uvádza, uznesenie okresného súdu z 11. augusta 2021 bolo jeho obhajkyňi doručené 2. decembra 2021. Sťažovateľ proti nemu podal 10. decembra 2021 sťažnosť. Spis bol krajskému súdu predložený 29. apríla 2022. Na dopyt sťažovateľa mu krajský súd 6. júla 2022 oznámil termín neverejného zasadnutia, ktoré sa konalo 4. augusta 2022, na ktorom krajský súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľa tak, že ju zamietol. Po doručení uznesenia krajského súdu na súd okresný 29. septembra 2022 okresný súd doručil uznesenie krajského súdu obhajkyňi sťažovateľa 20. októbra 2022 a sťažovateľovi 21. októbra 2022.

10. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť aj zistenie, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03, I. ÚS 103/2016). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení či nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09, I. ÚS 188/2019, II. ÚS 238/2020).

11. Z uvedeného súhrnu procesného postupu okresného súdu a krajského súdu nie je možné vyvodit' záver o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Okresný súd o návrhu sťažovateľa rozhodol v rozmedzí 3 mesiacov, písomné vyhotovenie rozhodnutia bolo vypracované v rámci predĺženej lehoty povolenej predsedom okresného súdu. Po doručení sťažnosti sťažovateľa trvalo síce 4 mesiace, kým okresný súd postúpil vec odvolaciemu súdu (nie 9 mesiacov, ako uvádza sťažovateľ), ale tomuto ojedinelému časovému úseku ústavný súd v rámci konania ako celku neprisudzuje ústavnoprávnu relevanciu. Krajský súd, ktorý nebol sťažovateľom označený za porušovateľa práva, o sťažnosti rozhodol do 4 mesiacov od momentu predloženia spisu a po rozhodnutí spis vrátil súdu okresnému, ktorý bez zbytočných omeškaní uznesenie krajského súdu doručil ako sťažovateľovi, tak ak jeho obhajkyňi. Tieto časové intervaly ústavný súd nepovažuje za prietahové, ktoré by boli poznačené nečinnosťou okresného súdu, najmä ak vezmeme do úvahy, že o návrhu sťažovateľa rozhodovali súdy na dvoch stupňoch v časovom rozmedzí jedného roka a 5 mesiacov (od mája 2021 do októbra 2022, t. j. až do momentu doručenia uznesenia odvolacieho súdu sťažovateľovi a jeho obhajkyňi). Vzhľadom na uvedené vyhodnotil ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ako zjavne neopodstatnenú a podľa ustanovenia § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ju odmietol (bod 1 výroku uznesenia).

12. Sťažovateľ žiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiada, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné

uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, IV. ÚS 75/2022).

13. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavným súdom vyhodnotená ako zjavne neopodstatnená, nie sú v danom prípade splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Je zrejmé, že v tomto prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. II. ÚS 193/2020, IV. ÚS 75/2022). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhoviel (bod 2 výroku uznesenia).

14. Námietku sťažovateľa o tom, že uznesenie okresného súdu nebolo doručené sťažovateľovi, ale len jeho obhajkyni, považuje ústavný súd len za súčasť jeho argumentácie, keďže nie je v príčinnej súvislosti s namietaným základným právom sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a navyše sťažovateľ sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na obnovu konania aj účinne podal. Nad rámec uvedeného ústavný súd odkazuje na ustanovenie § 179 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého uznesenie, ktoré sa oznamuje doručením rovnopisu, sa doručuje len obhajcovi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu